

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyed évre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedésében. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: bélső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyilttér sora 20 kr.

Budapest, mart. 6.

—r. Említettük, hogy a Deakpárt körében azon eszme vettett fel a legközelebbi delegációra vonatkozólag, hogy abba a baloldal köréből is válasszassanak a baloldal számarányának megfelelő tagok. Az eszme maga, mint ilyen, mindenestre érdemes a megfontolásra még a jelen esetben is, midőn a képviselőház egy tekintélyes része azon nézetben van, hogy a delegáció tagjai ez alkalomra nem eshetnek választás alá, hanem a múlt évi delegáció fogja folytatni tevékenységét, minthogy ugyanazon ülészakba esik a delegáció ülésszékeinek szükségére másodikban is. Kétségtelenül sok döntő indokot lehet a felfogás mellett felhozni, s mellette szól első sorban a delegációról szóló törvényeziknek szelleme; de másrésztől azt sem lehet tagadni, hogy a törvény betűje elégséges támpontot nyújt azok részére is, kik az új választás mellett kardoskodnak. A dolog eldöntése tehát utóljára is felfogás dolga, s ha beáll annak szükség, hogy az országgyűlés a törvény ide vonatkozó szövegét magyarázza, ezen vagy ama felfogás pártolójának többségétől fog függni az eredmény. Mindamellett azonban, hogy ha az első felfogás mellett nyilatkozik az országgyűlés többsége, a baloldal kebeléből történő választás feletti elhatározás szükségére egyszerűen eszik, mely körülmény azután azt hozza magával, hogy a baloldal részvétele ellenzői egyszersmind ellenzik a törvény betűszerinti magyarázatát is — szívesen vitálják itt is, ott is az eszme czélszerűségét, vagyis inkább időszerűségét, annál is inkább mert ez szorosan egybefügg azon kísérletekkel, melyek a két párt közti közeledés létrehozásában találják céljukat.

Sohasem titkoltuk el abbéli meggyőződésünket, hogy a kísérletek eredménytelenségétől várjuk mi is közviszonyaink jobbra fordultát, melyek szolgáltatást megőrt már annyi nemes törekvés, s a legönfeláldozóbb akarat is nem egy ízben veszté el erélyét azon visszasságok folytán, melyek pártalakulásunk anomál helyzetében lelik indokait. Melegen szólaltunk fel épen ezért nem egy ízben a törekvések támogatására; s ha most eláruljuk, hogy azon eszme, mely a baloldal beválasztását a delegációba kívánja, bármily szoros kapcsolatban van külsőleg, a tények egyszerű felmerülése szempontjából, az előbb említett törekvésekkel, még sem eme törekvések legmélyebb pártolói sorából indult ki, hanem más oldalról származott: ezzel egyszersmind megmondottuk, azt is, hogy kevés valószínűség, — hogy biztosítékról ne is szóljunk, — létezik arra nézve, hogy a baloldal ezen ajánlatot, mely reá nézve azon kör szempontjából, melyből kiindult, kevésse rokonszenvesnek tűnik fel, s inkább más célzatok kiindulási pontjává van hivatva szolgálni, elfogadja, nem is említvén azt, hogy van-e, vagy nincs kilátás arra nézve, hogy maga a jobboldal magáévá tegye ez indítványt.

Nem így hozzák létre a compromissumokat. Eshetőségek, a viszonyok rögtön változása, más, irányadóbb factorok közbelépése létre hozta ugyan már nem egyszer egész váratlanul azon eredményeket, melyeknek csak valószínűségéről is jót állani alig mert volna valaki; de azt hisszük, mindenkinek, ki csak némileg ismeri azen köteleményeket, melyek a sikeres eljárás corollariumát képezik, be kell látnia azt, hogy a baloldal azon elhatározását, mely a felvetett eszmének megfelelne, egészen más előzmények létrejövételének kell megelőznie.

Az ily írtelenében az elérhető eredmény feltételeinek számba vétele nélkül oda dobott eszme, s illetőleg kezdeményezett törekvés, mely néha magához szokta vonni azon áramlatot is, mely ugyane cél felé törekszik, de más úton kívánt volna haladni, még nagyon ritkán, s akkor is nem a kezdeményezőök akaratából szokott célra vezetni, de igen gyakran s a legtöbb esetben fel szokott használtatni, ha ugyan az eredeti célzat is nem az volt, arra, hogy egyes cliqueek rejtett vágyai teljesüljenek.

És mert ezen szempontból tekintjük a dolgokat, s mert némileg ismerjük is azon titkos rugókat, melyek a felvetett eszmének indokál szolgáltak, de a practicabilitás és az elérhető gyakorlati eredmény szempontjából is, melyet józanul számító politikusunk első sorban kell szem előtt tartani, határozottan ellene nyilatkoznunk a törekvés-

nek, s hisszük és reméljük, hogy a miniszterelnök erélyes fellépése meg fogja akadályozni azt, mielőtt nagyobb kárt okozhatna.

Az állami nyugdíjak.

t. Az állami nyugdíjak kérdésének végleges eldöntése ismét hullámvásba hozza a pártszenvédelyt, már is olvashatunk napi sajtónkban cikkekkel e tárgyról, melyek arra mutatnak, hogy nem a minden oldalról meghányás vetés, tehát részrehajlatlan bírálat az iránytűje a felszólalásoknak, hanem a politikai mult feszegetése, a pártszempont előtérbe helyezése; pedig ha így járnak el, akkor az igazságtól távoznak s talán ép azoknak ártanak, kiknek használni szándékoznak.

Minden alkotmányos érzelmű polgár kebelében némi visszahatást szül az, midőn látja, hallja, olvassa, hogyan huznak szép nyugdíjakat olyan férfiak, kik az absolutismus főszközei voltak a nemzet és alkotmányellenes kísérletekben; hanem a hol a józan okosság is belleszól a dologba, ott csakhamar belátják azt is, hogy ép alkotmányos szempontból véve a dolgot, a politikai multat sem szabad minduntalan leleplezgetni, mert az ily műtét hat nem csak vissza, de a jövőre is, nemcsak az absolutismus irányában, hanem az alkotmányos pártok közt szétszaggatólag is; azután ezeket a nyugdíjakat a felség adományozta az illetőknek s azt a fizetési ívet alig lehet megsemmisíteni anélkül, hogy a korona tekintélyére ez árnyat na vessen; de vágatára azt is meggondolhatnák a főszáműzők által kimutatásba foglalt nyugdíjasok névsorának rostálásánál, hogy ha abból többeket kiszurni lehet, nagyobbára azokat érné a csapás, a kik alsóbb fokon állottak, tehát szolgálatuk sem volt teljesen önkéntes.

Különbben is a boszu politikáját ép itt alkalmazni nem lenne helyén, tiltja ezt az eszély, az okosság, a jó számítás; mert például ma is szabadelvű emberek ép azt sürgetik, hogy a nyugdíjazás kérdése törvény által végleg rendeztesék, többé ne legyen tekintet még a nyugdíjazásoknál is arra: ki jobb, ki balpárti, ki nemzetiségi többé, kevésbé ultra; már pedig, ha még ez utóbbiaknak is menlevelet adunk, akkor kegyetlenség lenne csak azok iránt nem viseltetni kímélettel, kik a multban rontottak, — ha támogatjuk azokat is, kik a lefolyt idők tanúságai után ép a jövőt compromittálják, fejlődésünk alapját akarnák aláásni.

Igénytelen nézetem szerint a képviselőház kötelessége szigorú de részrehajlatlan vizsgálat alá venni a névsort; lehetőleg oda hatni, hogy a nyugdíjak összege kevesbítették, de mindig szem előtt tartva azt, hogy családok és adófizető állampolgárok élvezik a nyugdíjakat s így alig lehetne egyet sújtani úgy, hogy számos ártatlan ne érezze; ily eljárást pedig semmiféle igazság és méltányosság sem tanácsol.

Az osztó igazság azt sem tanácsolhatja, hogy az új nyugdíj törvény megalkotásáig az 1848 előtti normalék vétessenek alapul; ez közönséges szavakkal annyi lenne, mint koldustarisznyát akasztani az elaggott államtisztviselők nyakába — itt nem csak a multról, de főleg a jelen és jövőről szólunk, minthogy a nyugdíjtörvény is várthat magára még néhány évig, s ez alatt néhány száz család jutna tönkre, nyomorra.

Népnevelés az állam főerdeke, ezt senki sem vitatja el, még is ép ebből a körből tudunk példákat, hogy a tanító nyugdíját ki-

mérve látván a régi normák szerint, megcsinálta a calculust s úgy találta, hogy hiába tanított 40 évet, mert a mit az állam ad, az neki és családjának szálláspénzre alig elég; miután tehát nem tartozott azon boldog halandók közé, kiknek ruházataról, élelméről a levegő gondoskodik — a kút mélyébe kereste nyugalmát s fel is találta; tudunk esetet, hogy egy más 33 évig a közművelődésnek ép a real tudományok terén szolgált férfi elaggott özvegyének ép akkora nyugdíjat mért ki az állam, hogy az ép elég lenne az éhenhalásra, ha mások is azt a mérleget vennék elé, melylyel az államnak soha sem szabad mérni az ő szolgálatában elaggottak és özvegyeknek.

E két esetet csak azért hoztam fel, hogy kitűnjék, miszerint az 1848 előtti normale alkalmazása a nyugdíjasokra egyenlő a koldulásal.

Ha valaki azt állítaná, hogy ma csak annyi fizetést kell adni az államhivatalnoknak, mennyit a hasonló rangban levő 1848 előtt élvezett — ezt kinevetnék és méltán; de hát akkor mi értelme lenne ezt az igazságtalan mértéket ép azokra alkalmazni, kik az állam szolgálatában eltörődve 30—40 év mulva mint munkaképtelenek kénytelenek az állam kenyérét igénybe venni.

Ma átlag 5—10-szeresen oly drága minden, mint 1848 előtt; ha annyi nyugdíjat adunk egy 40 évet szolgált államhivatalnoknak, mint kapott volna 1848 előtt, akkor tulajdonképen csak 1/5-dét adjuk neki annak, a mit egy századnegyed előtt jogai megkövetelhetett.

Ezt vegyék uraim figyelembe s akkor könnyű belátni, hogy a nyugdíj kérdésben ideiglenesen is más alapon kell segíteni, mert az idő halad s a nyomort eltűrni legkevésbé képes az elaggott, az állam által elesigázott egyén: a régi normalékat összhangzásba kell hozni az 1848-tól 1873-ig tapasztalható ár-emelkedéssel, csak így szolgáltatnak igazságot.

A házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság javaslatából, a bizottságokra vonatkozó rész, mely az osztályrendszer mellőzését célozza, a mint értesülünk, körülbelül a következő:

Szakbizottságok. Tanácskozás alá vendő minden tárgy, (törvényjavaslat, indítvány, határozati javaslat) előkészítését a ház vagy állandó vagy időszakos szakbizottságok, vagy végre házbizottság által eszközli. Ezen bizottságok feladata: beszerezni és összeállítani az adatokat, melyeket a hozzájuk utasított kérdések tárgyalhatása szükségel, s azok alapján indokolt véleményét terjeszteni a ház elé, mely ennek kinyomtatása s napirendre tűzése iránt intézkedik. A ház minden ülészak kezdetén, ennek egész tartamára, saját kebeléből állandó bizottságokat küld ki, ilyenek: a naplóbíró, a kérvényi, házgazdasági, a mentelmi, a pénzügyi, a vasúti, a könyvtári bizottságok. A tagok számát a ház határozza meg. Ugy az állandó, valamint az időszakos szakbizottságok tagjai szavazás után, általános szótöbbséggel választanak.

Elnököket és jegyzőt, valamint a tárgyalás bevégeztével előadót saját körükből szintén általános szavazat többséggel választanak. Határozat hozatalra a szakbizottság összes tagjai általános többségének jelenléte szükséges. A miniszterek vagy megbízottjaik minden szakbizottság tárgyalásaiban szavazati jog nélkül résztvehetnek, s azért az illető elnök által azon miniszter, kinek szakmájához tartozik a felyeendő tárgy, az ülés napjáról és helyéről értesítendő. A szakbizottságok szakfelelőit is meghívhatnak tanácskozáisukba, kik ott megjelenni tartoznak. A szakbizottság ülései képviselők számára nyilvánosak.

Ház bizottság. A kormány által benyújtott s a képviselők közt szétszított évi költség előirányzat bizottsági tárgyalására a ház maga

alakul bizottsággá. Ezen czélból, a ház elnöke felhívására, a ház meghatározza a napot, melyen az évi költség előirányzat tárgyalása végett bizottság fog alakulni. Ugyanezen alkalommal megszabja az időhatárt is, melyen túl a ház-bizottsági tárgyalás nem terjedhet. Ha ezen megszabott időtartam alatt a tárgyalás be nem végezethetnék, a ház az elnök által új határidő kitűzésére kéri fel. A ház-bizottság elnöke mindig az állandó pénzügyi bizottság elnöke, vagy ennek akadályoztatása esetében, ugyanazon bizottság legidősb tagja. Jegyzőkönyveit a pénzügyi bizottság előadói vezetik, kik a tárgyakat tárczáik szerint maguk közt felosztják, melyeknek a nyilvános ülésben egyszersmind előadók.

A házbizottság tanácskozásai zártkörűek, s folyamuk alatt ugyanazon szabályok követendők, melyek a nyílt ülések tanácskozásaira nézve érvényesek; megengedtetik azonban, ugyanazon tárgyhöz kétszer is szólhatni. Ha a ház-bizottsági tanácskozás tárgyat nagyobb, vagy kisebb összeg megajánlása, hosszabb, vagy rövidebb határidő megszabása képezn, szavazásra mindig a kisebb összeg, s a hosszabb határidő tűzendő ki először. A ház-bizottság tárgyalásainak alapját kizárólag az évi költség előirányzat képezi. Bevégeztetvén a tárgyalás, a megállapodásokról készített, az elnök és jegyző által aláírt indokolt jelentés a ház elé terjesztetik, mely annak kinyomtatása és nyilvános tárgyalásának napirendje iránt intézkedik.

E javaslat, mint halljuk, királyi Páltól származott.

Legujabb táviratok.

Bécs, mart. 6. Szlavy miniszterelnök és gr. Szapary Géza fiumei kormányzó, mint titkos tanácsosok, ma d. u. 1 órakor tettek le az esküt a Felsőge kezébe. Erre a belügyminiszterre kinevezett gr. Szapary Gyula tette le az esküt.

Bécs, mart. 6. A képviselőház mai ülésében a karzatok igen látogatottak voltak. Bertagnoli apát irásban kinyilatkoztatja, hogy a választási reform feletti tárgyalásokban nem vesz részt. Az előadó Herbst jelentést tesz a választási reformról. Grocholski a maga és társai nevében kijelenti, hogy nem tartják magukat jogosítottaknak az ezen előterjesztmény feletti tárgyalásokban közreműködni, és hogy közvetve sem akarnak abban részt venni. Erre a lengyelek és a nyilatkozatukhoz csatlakozó Cerne képviselő, elhagyják az üléstermet. Bossi-Fedrigotti a házban való megmaradását azon kötelességgel indokolja, mely ő felségének a minden pártbeli képviselőkhez intézet felhívásából ered, hogy tudniillik mindenik foglalja el a házban a maga helyét; azonban kinyilatkoztatja, hogy nem pártolja az előterjesztményt. — Az előadó Herbst utal az államok modern fejlődésére, mely a részeket arra ösztönzi, hogy nagy és egész állammá alakuljanak. Ausztriának van fenntartva, hogy két ellentét kiegyenlítésének példáját tanúsítsa.

A birodalom minden ügyében az öleket kiegyeztetni, és önálló tartományi életet létesíteni: ez feladata a választási reform-előterjesztménynek, a miért teljes köszönet és dicsőség illeti meg felséges fejedelmünket. (Zajos tetszés.) A jövő nemzedékek áldani fogják őt ezért, és a harmadik helyre emelendik Ausztria nagy uralkodóinak sorában, ki Ausztria hatalmát annyira emelte. (Zajos tetszés és tapsok a házban és a karzatokon.) Erre a törvényjavaslat 122 szavazat közül 120 szóval névszerűen szavazásban elfogadtatott. A szavazásnál a törvényjavaslat mellett szavaztak a dalmát, istriai és ruthen képviselők is; ellene csak Fedrigotti és Morpurgo szavazott. Betegség miatt távol voltak: Colombani, Degara, Donnitzer, Ginzl, Kinsky, Lax és Pickert. Szabadsággal távol volt: Khevenhüller.

Konstantinápoly, márc. 6. Hülön bizottság nevezetett ki torpedók lerakására a Bosporusban és a Dardanellákban. Ezen és hasonló készülődések nyugtalanítják a kedélyeket.

Sz.-Somlyó, márc. 6. Gr. Haller, krasznamegyei főispán tegnapi bevonulásakor ünnepélyesen fogadták. Küldöttségek, banderumok várták, s a bevonuláskor 60-nál több koozi követő. A fogadtatásban minden párt részt vett. Este a város kivilágított.

Madrid, márc. 5. Holnapra nagyobb za-

vargásoktól félnek. A cabinet lemondása bizonyos, minthogy a fölfüggesztésről szóló előterjesztés el nem fogadtatik.

Madrid, márcz. 6. A bizottmányba megválasztott összes tagok ellene vannak a nemzetgyűlés ülései felfüggesztésére vonatkozó kormányi javaslatnak. Azt állítják, hogy dacára Salmeron és Castellar miniszterek eltérő véleményének, a kormány el van határozva, nem lépni vissza, és bevárni a bizottmány jelentését, hogy ekkor mondjon le, vagy oszlassa fel a nemzetgyűlést. Mint állítják, San Rocheben, Gibraltartól nem messze, 200 karabélyos a tisztekkel együtt a carlisták javára föllázadt.

Berlin, mart. 6. A képviselőház 202 szavazattal 123 ellen elfogadta Bernard indítványát a hírlapadó megszüntetésére vonatkozólag, dacára annak, hogy a bel- és pénzügyminiszterek ezen indítványt ellenézték és a pénzügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy az adóreform-törvények biztosítása tekintetéből ő ezen adót nem nélkülözheti.

London martius 6. A Lockeking szabad-
elvű képviselő tiszteletére adott lakomán kinyilatkoztatta, Gladstone: Ha az óra elérkezik a miniszterium feloszlására, az kész leendő lelépni; azonban hiába való módon nem akarja állását odahagyni.

New-York, marc. 5. New-Orleansban tegnap összeütközés volt a néphad és rendőrség közt. A néphad el akarta foglalni a rendőrségi épületet: azonban a rendőrség által ágyuk segítségével visszaveretett. A néphad 1 halottat és 10 sebesültet vesztett. Miután szövetségi csapatok érkeztek, a néphad visszahúzódott.

Versailles, marc. 5. A nemzetgyűlés elvetett egy a status quo föntartására czélzó indítványt.

Madrid, mart. 5. A radikál képviselők gyűlékezete egyhangulag elhatározta, hogy a nemzetgyűlés üléseinek felfüggesztésére és a constituante egybehívására vonatkozó kormányi javaslatot nem pártolandja.

Lissabon, mart. 5. A kormány egy titkos ülésben közléseket tett a képviselőkmárnak az idegen hatalmakhoz való viszonyokról, melyeket az összes hatalmakhoz, kivált Spanyolországhoz igen szívélyeseknek mond. A paikamara elfogadta a tartalékosok behívására vonatkozó törvényjavaslatot.

A Deákpárt mart. 4-ki értekezletének tárgyát a pénzügyminiszter költségvetése képezte. Minekelőtte a költségvetés fölvetetett volna, — Molnar Aladar bejelenté, hogy a tanítók nyugdíjazására vonatkozó tjavaslatot elkészíté. Erre a pénzügyminiszter indítványára abban történt megállapodás, hogy a tjavaslat a háznak benyújtatván, kinyomatik és kiosztatik, később majd akkor fog tárgyalás alá vétetni, midőn a hivatalnokok nyugdíjazására vonatkozó tjavaslatot a kormány beadja.

Zsedényi felszólalására, ki az adóhivatalnokok apasztását indítványozá, a pénzügymin-

iszter kijelenté, hogy maga is szívesen apasztaná, ha lehetne, de azok száma s elhelyezése szükséges és a területi viszonyok szerint történt, a hol tehet

már maga is apasztotta. Erre az indítvány mellőztetett, s némely apróbb felszólalás után a költségvetés elfogadtatván, az értekezlet véget ért.

Az osztrák-magyar monarchia külföldi kereskedése 1871-ben.

A bécsi cs. kir. statisztikai központi bizottság egy nagy táblázati munkát adott ki az osztrák-magyar monarchia 1871-ki külkereskedelméről, melyből világosan látható, minő volt a monarchia saját és átszállítási kereskedelme a határok különböző iránya szerint. Ezen munkából következő érdekes adatokat vesszük át.

A saját kereskedelem tett: 1871., 1867., 1867. többlet; különbözet %-ben.
millió forintban
Behozatali érték: 540.7 294.3+246.4+83.7.
Kiviteli érték: 467.6 407.4 60.2+14.8.

Ezen kimutatás szerint tehát a kiviteli nem emelkedett oly mértékben, — mint a behozatal és míg a saját kereskedés 1867-ben 113.1 millió forinttal active állott. 1871-ben 73.1 millió passiva mutatkozott.

Ha az 1867 óta tapasztalt mozzanatokot figyelemmel kísérjük, saját kereskedésünkben a monarchia határainak különböző iránya szerint, azt fogjuk tapasztalni, hogy a behozatal minden felől növekedett; a kivitelnél csak Bajorország s Fiume felé s néhány kisebb osztrák kikötőknél történt az általános emelkedéstől némi csekély kivétel.

Ezen értékeket az 1871-ik évre a következő számok jelzik:

Hátár	összes		különbözet az 1867-ik århoz mérve	
	behozatal, kiviteli;	behozatal, kiviteli;	behozatal, kiviteli.	százalékban.
Németország	380.4	277.5+176.3	+ 27.5 + 86.0	+ 11.0
Oroszország	9.5	24.1+ 1.9	+ 3.4 + 23.7	+ 16.2
Törökország	33.8	57.6+ 2.7	+ 11.6 + 8.7	+ 25.2
Olaszország	28.2	32.7+ 11.9	+ 10.8 + 74.4	+ 49.1
Schweicz	2.9	1.7+ 0.5	+ 0.1 + 25.0	+ 5.0
Triest	81.4	71.3+ 51.5	+ 8.2+171.7	+ 13.0
Fiume és egyéb kikötők	4.5	2.5+ 1.6	+ 1.5 + 53.4	+ 37.5

Ezen számok világos képét adják az osztrák-magyar monarchia kereskedésének a határos államokhoz mérve, s e szerint kereskedelmünk 1871-ben leginkább Németország s Trieszt felé volt passiv; és ezen körülmény okai könnyen megmagyarázhatók, ha figyelembe vesszük, mily sok pénz jött a gyors vasutépítkezések folytán az országba, melyért sok vasuti anyag hozatott be a külföldről. Igen csekélynek tűnik ki a kereskedelem Oroszországgal, azon kiterjedt határvonalhoz arányítva, mely az osztrák-magyar monarchia és az orosz állam közt végig nyúlik. A behozatalra nézve a legnagyobb emelkedés Trieszt, Németország s Olaszhon közt mutatkozik, a kivitelné nézve pedig Olasz- s Törökországnál.

Még inkább meglepszik a vasutak szaporodásának befolyását az átvitelnél; mert a vasutakra nézve nincs határ, legyőznek minden távolságot. Az átszállított cikkek ára

1871-ben	235.9 millió ft
1867-ben	114.6 " "
Tehát az 1871-diki emelkedés.	
az 1867-hez képest	121.8 " "
vagy is	105.7% " "

A be- és kimeneti határokat figyelembe véve az 1871-ik évre a következő érték esik:

Hátár	összes		különbözet az 1867-hez mérve	
	bemenet, kimenet	bemenet, kimenet	bemenet, kimenet	százalékban
Németország	151.3	47.9 + 75.7	+ 32.4 + 100.1	+ 209.0
Oroszország	9.1	21.4 + 3.5	+ 6.8 + 58.3	+ 45.3
Romania s Törökország	7.3	45.9 + 1.7	+ 4.3 + 28.3	+ 10.2
Olaszország	42.7	64.1 + 36.4	+ 56.1 + 606.7	+ 701.2
Schweicz	0.9	0.2 + 0.1	+ 0.1 + 10.0	+ 10.0
Triest	24.4	55.8 + 4.7	+ 21.9 + 23.5	+ 64.4
Fiume s egyéb kikötők	1.0	0.6 + 0.7	+ 0.3 + 35.0	+ 30.0

A legnagyobb átviteli szállítmány Németországból, Olaszország, Trieszt és Törökország felé történik, s viszont; mindazonáltal 1867 óta még is legnagyobb átszállítási tömeget szolgáltat a dél-német s olaszországi vonal s viszont, minek fő oka az 1867-ben megnyílt Brennerpálya. Azonban a kereskedelemre nézve akkor fogunk még csak nagy lendületet észlelhetni, ha a tervezett nagy vasuti hálózat legalább a fő irányokban elkészül, s a török s orosz határokhöz több összekötő vonal vezet.

— ha Bánffy Dénes uram védi a határszélét és a Hunyadig benyomult törököt megszalasztotta. Ő kegyelme a véghelyek és őrségek főparancsnoka...

— Igen, de megalázó módon sértette és ingerelte betörésre Erdély egykori szerdárját.

Apaffi karjait mellén keresztbe helyezvén, kedélyes nevetésre fakad és szól: furlangos egy ember, ezüst veretű szekrénybe küldi a rusnya disznó farkot... Már bizony Alibasa ő nagysága se adóztassa Hunyadot... Hunyad nem tartozik a váradi basasághoz... vagy talán török uramék nem tették le még eszükét, hogy a hódoltságot Kolozsvárig terjesszék!...

— Vajha le tették volna!... szól sohajtva Teleki Mihály uram, — de hasonló eljárásokkal nem fogjuk arra bírni őket, hogy kevésbé követelők legyenek!

Nem annyira a vereség, mint a dölyfös guny bántja a török büszkeségét!

— Jól van! jól! Teleki Mihály uram!... mondja tehát, hogy mi kívánsága van?...

— Nem kívánságom!... hanem kérelmem van!... nagyságodhoz?...

— És kérelme?...

— A kövári főkapitányság!...

— Hogyan!... elhagyni akarja kegyelmed udvarunkat?...

— Talán többlet használhatok hazámnak, ha az udvartól időnként távol leszek. A fejedelem személye szent és sérthetetlen, tőle nem vétethetik rossz neven a szigorú s keserű igazságszolgáltatás; de a tanácsos, bár mennyire tiszta számadása, bár mennyire nyugodt öntudata, olyan, mint a hegy tetején álló kunyhó, melybe minden szélvész, minden vihar belekapaszkodik... Ha nagyságod bizalmával jövőre is meg ajándékoz, nem fogom elmulasztani időnként s ha lehet mentől gyakrabban megjelenni a nagyságod udvaránál.

— Jól van... jól!... Teleki Mihály uram!... állíttassa ki a collacionalist!... aztán lesz gondom

Bánffy Dénes öcsém urammal egy pár komoly szót váltani!...

VIII. A tanács.

Vadászatról, szüretéről estve felé megérkeztek a vendégek. Vidor fiatalság, komoly főurak népesítették be a termeket. A nap fontosabb eseményei érdekes vadászati kalandok, egy-egy leleményes róka vagy eltévedt farkas törbe kerítése voltak az élénk beszélgetés és társalgás tárgyai. Táncolni is kellett volna, de a fejedelem homlokát gondterhes redők árnyékolták, az avatottabbak hol egyik, hol másik szögletben összehajlák fejüket és sutogtak, hire futamodott, hogy tizenkét spahi érkezett s egy komoly nagyszakálu aga a fővezértől levelet hozott, melyet csak a holnapi tanácsülésben szándékszik átnyújtani. Ghika Gergely leveléről csak kevés főurnak volt tudomása, de hitelt annak a hiszékeny fejedelem sem adott, mégis a kedélyek feszültsége és lehangoltsága általános volt s igazában mulatni kedve senkinek sem vala.

Más nap reggel kilenc órákor a tanács tagjai párnáikat a nagyterem felé közelednek, néhányan hazulról érkezvén, mint Bánffy Dénes is, a főlépcsőn haladnak fölfelé. — Küludvar követét is kellett venni kihallgatni, a fejedelem korán megizente, hogy az urak az elfogadási nagy terembe gyűljenek. Ezen terem fenékerét biborral redőzött menyezettel a trón foglalja el, előtte zöld posztóval borított hosszú asztal van, tizenkét támlás székek a tanácsurak számára.

Az urak gyülekeznek, mindenki kor és rang szerint saját székhöz közeledik, sorban foglalnak helyet a magyar nemesség színe, java, ész, birtok és vitézség képviselői, a Bánffyak, Bethlenek, Kornisok, Csákiak, Kemények, Hal-lerek, Beldik, Mikesek. Kapik és Lázáro-k, ezen erdélyi patriciusok, a század oligarchái clánjai, kiknek akarata képviselte a nemzetet, kiknek tettei alkoták a történetet.

Midőn valamennyien begyűltek, meghatározottat, hogy ősi szokás szerint a fejedelem küldöttség által üdvözlöltségek és meghívasságok a tanács

12. sz. — 1873. E. v. f.

Világkiállítási ügy.

A világkiállítási m. kir. biztosság sajnálattal vette tudomásul, hogy több kolozsvári kiállító szándékát megmásvitván, bejelentését visszavonta, ebből folyólag alulírtat egyuttal felhatalmazta, hogy a támadt hézagok pótlására a fennálló kedvezmények élvezete mellett új bejelentőket még most is elfogadhasson.

Felkérem tehát mindazokat, kik a kiállítás bármely csoportjába sorozható alkalmas tárggyal vagy termékkel birnak, szíveskedjenek azt nekem mielőbb bejelenteni illetőleg átadni, mely czélból a határidőt f. mártius hó 25-kéig meghosszabítom.

Kelt Kolozsvárt 1873 mart. hó 6-án.

Gamauf Vilmos,
erdélyi világkiállítási felügyelő.

Fiókiállítás

Maros-Vásárhelytt, márczius 23-tól 30-ig.

A bécsi világkiállítás magyar királyi bizottsága f. év és hó 19-én kelt válasziratában beleegyezvén fiókbizottságunk abbéli kívánságába, hogy Maros-Vásárhely sz. kir. városa is a kiállítandó tárgyak gyűhelye lehessen; fiókbizottságunk is csatlakozva hazánk más vidékeihez, melyek fölismelve a nagy világkiállításra előkészületül szolgáló előleges kiállítások nagy horderejét és becsét, mielőtt kiállítandó tárgyaikat felküldenék, azoknak saját keblükben előleges kiállítását rendezték, fiókbizottságunk az 1873-ik évi bécsi világkiállításra begyűlendő városi és vidéki tárgyaknak ezen sz. kir. városban az Apolló teremben f. évi márczius hó 23-tól ugyanazon hó 30-ig tartandó előleges kiállítását meghatározta.

Kiállítás tárgya leendő nemossá a Bécsbe küldendő, hanem számos olyan tárgyak is, melyek a világkiállításra nem szánvák ugyan, de érdekességük-nél fogva meglekintésre méltók.

A világkiállításra szánt tárgyak ép azon alakban leendének felállítva, melyben a világtárlaton jelennek meg, s így mindazok, kik a világkiállítást nem szemlélhetik meg, némi fogalmat szerezhetnek a csoportosítás és felállítás felől.

A kiállítást a bécsi magy. kir. biztosság helyi fiókbizottsága rendezi saját kebeléből választott rendező bizottmány által.

- Tárgyai:
1. mindennemű gyár- és kézműipar terményei még pedig:
 - a) gyári termények, vas, üveg, agyag, papír, enyv stb.,
 - b) kender, len, fonál, szövet és vászonfélék.
 - c) bőrművek, lábbeliek, szabó- és szűcs-munkák,
 - d) szíjgyártó- és kötél-munkák,

ülésbe. A küldöttséget Bánffy Dénes, Böldi Pál és Kapi György hunyadmegyei főispán személyesítették s eltávozások után félóra mulva a fejedelem megindult. Legelől páronkint tizenkét apród jött, ezeket követte a főudvarmester és főpostamester, pár lépésnyi megszakasztás után lépdelt Apaffi Mihály komoly arccsal, kocsagtollas, hermelin prémes süveggel fején és vállairól hosszan lecsüngő zöld bársony mentében. Az üdvözlétre megjelent küldöttség és Teleki Mihály szintén páronként kíséretét képezték.

Az udvari főhivatalnokok és apródok a trón körül foglalnak helyet. Apaffi a szőnyeggel borított három lépcső tetejére lép s fejére helyezvén, a beléptekor üdvözlétre leemelt süvegét, helyet foglal a bársonyos karszékekben. A küldöttség és Teleki Mihály a zöld asztalhoz sietnek és helyeikre ülnek. Mely és innépelyes csend lesz, a szusszanást, a szív verést megleghetne számlálni.

— Nemzetes és vitélő tanács urak!... szól Apaffi komoly alant hangon — édes hazánk sorsát közlelő érdeklő fontos ügyek és események fekszenek előttünk, melyekre nézve kegyelmeitek próbált hazafiságukat igénybe venni és bölcs tanácsukat meghallgatni óhajtuk; de felséges védurunknak a hatalmas szultánnak követe érkezvén udvarunkba, mielőtt tannácskozásunkhoz kezdenénk, köteleességünk kihallgatni őt és izenetét átvenni. Főpostamester uram vezesse be kegyelmed azt a becsületes agát a fényes portá küldöttjét!

E szavakat halk helyeslés követi. Székely László uram a trón előtt meghajtván fejét hivatalos komolysággal a melléktérembe távozik s néhány perc mulva visszatér a kelet fényes öltözkű jelzett arczelű barna fiával, ki nagy fekete szeméit vadul forgatván s jobbában nagy peocsétes pergammentet tartván magasra a szokásos „salemalek” és mellére kereszttezett kezekkel végrehajtott hajlongások után a trónhoz közeledik s a pergammentet átnyújtja Apaffinak.

(Folyt. köv.)

734 4-4
100 ezer
finom havanna szivar,
ezre 30 tallér.

Skatulyák 50 — 100 darabbal a pénz be-
küldése vagy utóvét mellett 1¹/₂ és 3 tal-
lérért megküldetnek
Th. Laube és társa,
hannoveri szivar nagy-üzlete által
A nem tetsző fajta visszaszereltetik.

(694) 13—
Eladó telek.

Kolozsvárt a főterétől csekély távol-
ságra, a májális (házsongárd) utca 36.
házzal alatti 2 magyar hold területű te-
lek, a rajta levő három külön lakház és
gazdasági épületekkel együtt szabad kéz-
ből örök áron eladó. Értekezhetni
megírt helyen lakó tulajdonossal.

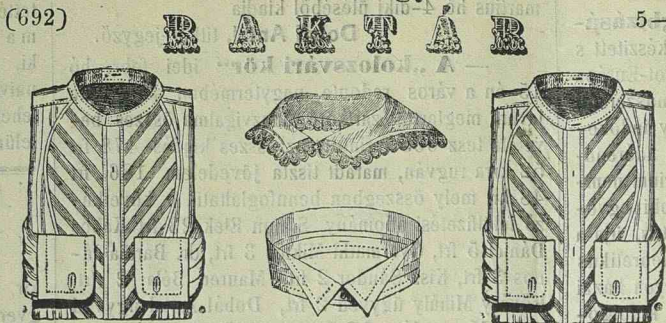
743 1-3
Buza utcai 91. szám alatti ház-telek min-
den hozzá tartozóval együtt 1873 április 29-től
kezdve bérbe kiadó, vagy örök áron eladó. —
A házsongárdba egy gyümölcsös. Értekezni a
tulajdonossal helyben: Kolozsvárt, 1873 évi
május hó 7-én.

744 1-3
A főpiacon egy 5 szobából álló I. eme-
leti utcai lakás Szt.-György napitól kiadó. Ér-
tekezhetni Tóth József úrnál a zálogház épü-
letében.

ÜGYNÖKÖK
kerestetnek!

Oly üzletre, melyhez nem kívántatik kül-
nös szakképzettség, csupán tágkörű ismer-
etség — ügynőköt kerestetnek. Vállalkozók
szíveskedjenek czimeiket B — b betű alatt
a lap szerkesztőségéhez benyújtani.

Első és legnagyobb bécsi es. k. udvari
fehérmű-gyár

képviseli

Teutsch J. B. Segesvárt,

árul nagyban és kicsinyben

legjutányosabb határozott gyári áron:

Vászon férfi ingeket, „Oxford-uri-inge.”

Chiffon, vagy angol shirting-ingekeket, lehéreket és színeseket, két gal-
lérrel vagy anélkül.

Férfi-gallérokat és kézelőket, gatyákat.

Női fehérműeket (ezeknél kértetik feladni, hogy a nő szikár, tö-
möttebb vagy erősebb természetű-e?)

Vászon-nőingeket.

Nőingeket chiffonból, elegáns kiállítással, nagyon ajánlhatók.

Női gatyákat, finomak, himzéssel és tűzéssel.

Női pongyola-jáklit, vagy éjjeli felöltőket.

Női pipere-köpenyeket.

Női gallér-chemisetteket és kézelőket.

Női szoknyákat, vállakat, zsebkendőket valódi vászonból, francia
battist, battist-clair, gyapott vagy utánzott battistból, stb.

Csecsemő fehérműeket

Teljes menyasszonyi készleteket, a legegyszerűbbtől a legfino-
mabbig, minta szerint, mérték és feladás után a leggyorsabban készítve.

Levéli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesíttetnek, s az
árt készpénzben lehet beküldeni, vagy a czikk megkapásakor utóvét által fi-
zetni. Férfi ingek megrendelésénél a nyak bőségének mértéke kértetik, centi-
meter szerint, azaz a gomblyuktól a gombig.

Tehenek, örüljete!

Amerikában rövid idő előtt igen fontos mezőgazdasági fel-
fedés történt, s nekem ottani összeköttetésemmel fogva sikerült e ki-
valóan nevezetes czikkot

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt

kaphtat. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következők előnyök minden fogalmat felülmúlva:

1. E készülék használása fölöslegessé teszi minden emberi segítyt, s
az odallátást oly egyszerű, hogy azt még gyermek is végrehaj-
thatja.

2. Az önjelő a tehénre jótékonyan hat, minek következtében az a tejet
utána bocsátja, s még percz alatt az utolsó cseppig meg van feje-
ve; míg ellenben a kézzel való fejés a tehénre nézve nagyon kényel-
metlen, sőt sokszor károsnak is bizonyul, mert gyakran megtörté-
nik, hogy a tehén a fejés alatt kinyög, vagy a tejet nem bocsátja,
mi annak bizonyítéka, hogy az állat kollektíván ocsérelmeknek
van kitéve.

3. Ha a tehén beteges vagy tögre dagadt, e gép nélkülözhetetlen,
mert a kézzel való fejés csak fokozza a bajt, s ha nem fojtjuk
elvez a tej.

E készülék rendkívül gyors elterjedése s a gazdaságok és ma-
jortulajdonosok által — kik e gépet használják — kiállított száma-
lan bizonyíték már elég biztosítékot nyújtanak az eredményekért.

E gép a legújabb czésszerűen van készítve,
s ára pontos utastással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedül kiskartárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Rövid idő óta azt veszem észre, hogy más,
nem igen ösmeretes czégek az én metszvényeim és
hirdetményeim használják, hogy a t. cz. közönséget tév-
utra vezessék. Ezen tehénfejő gép egyes egyedül és
valóan — ezüstből — csakis nálam kapható; minden
más hirdettettek utánzóttak, rozsak és hamisak.

722 6-25

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelezés útján a eskor szakorvossal dr. O. Killisch, Berlin, Louisestrasse 45.
E pillanatban 1000-nél több beteg van kezelése alatt.

661 26—*

Winkler János
kereskedésébe N.-Enyeden

megerkeztek a legbiztosabb takarmány és kertí vetemény magvak,
melyeket jóságuknál fogva jótállás mellett ajánlani bátorodik.

Nemkülönbön ajánlja jól ellátott

fűszer, festék, Norinbergi rövid
áru és liszt kereskedését,
szőni és kötni való pamutot és kész lenn fonalaít.

Különösen figyelemzeti a t. cz. közönséget

jófajtájú kávéira 80, 84, 88 krajczáron.

czukor 31, 32, 34 krajczáron.

Jó szebeni nem amerikai hájszir, fontja 42 krajczár.

742 2-3

Egy hosszú öl tűzifa csak
15 frt.

682

helyt Kolozsvárt

27—*

Siessen mindenki szükségleteit addig beszerezni,
mig ezen fatömegből tart.

Raktár helyiség barátok-kertje sétaterutca.
Megrendelések **Keresztesy Pál** tulajdonosnál.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvártt megjelent
és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világesítő rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.**

130—*

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és aján-
lani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e
munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes
t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és
szakutódos írba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb
része az újabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első
kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne bújvárkodni, s a folytatását
minden áron megszerezi magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,
szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

Biasini szállodában Kolozsvártt

az éttermi helyiségek, konyhával,
vendéglős lakással, pinczével, az éte-
lek és italok árulási jogával 1873 április
24-kétől bérbe kiadó. — Alkalmás vállalkozók sze-
mélyesen értekezhetnek f. é. mártius 1-ig Kolozsvártt a
tulajdonossal. — Ugyanott egy tisztességes magános
asszony gazdasszonynak főuri helyre felvétetik, a ki
egy nagy háztájt kormányozni képes legyen.